

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA İÇİN AKTİF SİVİL TOPLUM

Bu yayını Avrupa Birliği'nin desteğiyle hazırlanmıştır. Yayının içeriği sadece CO-SEED proje yararlanıcılarının sorumluluğunda olup hiçbir şekilde Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmaz.

Bu Proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.

www.docev.org.tr / docev@docev.org.tr

**GÜZELPINAR KALKER OCAĞI KAPASİTE ARTIŞI ve
SAHA GENİŞLETMESİ PROJESİNİN
HALKIN KATILIM TOPLANTISI VE ÇEVRESEL ETKİ
DEĞERLENDİRME RAPORU**

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA İÇİN AKTİF SİVİL TOPLUM PROJESİ

Çevreye Uyumlu Sosyo-Ekonomik Kalkınma için Sivil Toplum Hareketi (CO-SEED) programı; Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) ve Stratejik Çevresel Değerlendirme (SÇD) uygulama süreçlerinde, sivil toplum kuruluşlarının kapasitelerini artırmak amacıyla WWF-Türkiye (Doğal Hayatı Koruma Vakfı) tarafından Arnavutluk, Bosna Hersek, Karadağ, Sırbistan ve Türkiye olmak üzere beş ülkede yürütülmektedir.

DOÇEV'in Pamukkale Üniversitesi Çevre Mühendisliği Bölümü ve Çevre Mühendisleri Odası Denizli İl Temsilciliği işbirliği ile geliştirdiği "Sürdürülebilir Kalkınma İçin Aktif Sivil Toplum" projesi, CO-SEED programı kapsamında Türkiye' den hibe almaya hak kazanan 5 projeden birisidir.

Projede; bölgede uygulanacak Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) süreçlerine halkın katılımı aşamasında katkı sağlanması hedeflenmiştir. Ayrıca Pamukkale Üniversitesi Çevre Mühendisliği Bölümü'nde konferans, bölgedeki sivil toplum kuruluşları ile tecrübelerin paylaşıldığı bir çalıştay düzenlenmesi projenin ana faaliyetleridir.

GÜZELPINAR KALKER OCAĞI KAPASİTE ARTIŞI ve SAHA GENİŞLETMESİ PROJE ÖZETİ

ICC Grup Madencilik Nak. Tic. A.Ş. tarafından; Denizli İli, Pamukkale İlçesi, Güzelpınar Mahallesi sınırlarında 2011 yılından beri işletilmekte olan kalker ocağının;

- Üretim kapasitesinin 850.000 ton/yıldan 3.500.000 ton/yıla çıkarılması,
- Proje alanının 17,96 hektardan 99,88 hektara genişletilmesi,
- Kırma eleme tesisinin 395.000 ton/yıl olan kapasitesinin 3.500.000 ton/yıla çıkarılması planlanmaktadır.

Kalker ocağına bağlı olarak ruhsat alanına kuş uçuşu yaklaşık 700 metre mesafede personelin konakladığı, içerisinde büro, misafirhane vb. bulunan 0,32 hektar şantiye alanı ile 0,88 hektarlık nihai ürün stok alanı işletilmektedir. Saha orman arazisi olup, kalker ocağında ve kırma eleme tesisinde mevsim

koşullarına göre yılda 12 ay, ayda 26 gün, günde 16 saat iki vardiya çalışılacaktır. Ocak ve tesis alanlarında toplam 15 personel istihdam edilmekte olup, kapasite artışı sonrası toplam 45 personel istihdam edilecektir. Ruhsat alanı Güzelpınar Mahallesi sınırlarında bulunmakta olup, en yakın duyarlı yapı kuş uçuşu yaklaşık 2.700 metre kuzeydoğudaki Kapanlar Mahallesine bağlı konutlardır. Hazırlanacak ÇED-Çevresel Etki Değerlendirmesi raporunda başlıca aşağıdaki konularda bilgi ve verilere yer verilecektir.

- Çalışacak personelden kaynaklı oluşacak katı ve sıvı atıklar,
- Projeden kaynaklı oluşacak katı ve sıvı atıklar,
- Kullanılacak makine ve ekipmandan kaynaklı atık yağlar, tehlikeli atıklar, gürültü ve gaz emisyonları,
- Üretim ve nakliye kaynaklı toz emisyonları,
- Patlatmadan kaynaklı gürültü, vibrasyon, kaya fırlaması vb. hesaplamalar yapılarak projenin çevresel etkileri ortaya konulacak, oluşacak çevresel etkilere karşı alınacak tedbir ve önlemler detaylı olarak değerlendirilecektir.

PROJE TANITIM DOSYASI HAKKINDA TESPİT VE GÖRÜŞLER

Proje tanıtım dosyası; Pamukkale Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Çevre Mühendisliği Bölümünden iki öğretim görevlisi ve bir son sınıf öğrencisinden oluşan üniversite ekibi ile Çevre Mühendisleri Odası Denizli İl Temsilciliği tarafından değerlendirilmiştir.

ÇED-Çevresel Etki Değerlendirmesi başvuru dosyası, hazırlanış şekli itibari ile ÇED-Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliğine göre uygun bulunmuş olup, karar mercii Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'dır.

PROJE SAHASI HAKKINDA TESPİT VE GÖRÜŞLER

Proje sahasının konumu milli park, korunan alanlar, flora, fauna, kültür değerleri, vb. konularında araştırıldı. Denizli Orman Bölge Müdürlüğü, Denizli Orman ve Su İşleri Şube Müdürlüğü, Denizli İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ile görüşmeler yapıldı.

Pamukkale Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Çevre Mühendisliği Bölümünden iki öğretim görevlisi ve bir son sınıf öğrencisinden oluşan üniversite ekibi ile Çevre Mühendisleri Odası Denizli İl Temsilciliği tarafından sahada yapılan gözlemler sonucunda;

- Tesis yakınında herhangi bir yerleşim alanına rastlanmamıştır.
- Tesis yakınında herhangi bir tarım arazisine rastlanmamıştır.
- Tesis yakınında gözle görülebilir su kaynağına rastlanmamıştır.
- Saha milli park ve korunan alan sınırlarında değildir.

- Saha orman arazisi içinde yer almakta olup, yaşlı ve sonradan dikilen kızılçam ağaçları bulunmaktadır.
- Sahada ve yakınında tarihi ve kültürel değer bulunmamaktadır.

KIRMA ELEME TESİSİ HAKKINDA TESPİT ve GÖRÜŞLER

Kırma eleme tesisinde Pamukkale Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Çevre Mühendisliği Bölümünden iki öğretim görevlisi ve bir son sınıf öğrencisinden oluşan üniversite ekibi ile Çevre Mühendisleri Odası Denizli İl Temsilciliği tarafından yapılan incelemeler sonucunda;

- Kırma eleme tesisi ziyaret esnasında faal olmadığı için ortamda herhangi bir gürültü kirliliği ve toz oluşumu dikkat çekmemiştir.
- Taşıyıcı bantların ve bunkerin üzerinin kapatılmış olduğu tespit edilmiştir.
- İş güvenliği açısından gerekli olan en önemli önlemlerin alındığı gözlemlenmiştir.
- Kırma-eleme tesisinde tehlikeli atık geçici depolama alanlarının usulüne uygun olarak yapıldığı görülmüştür.

YEREL HALKIN GÖRÜŞLERİ VE DURUMU

Yerel halkın var olan tesis ve kapasite artırımı projesi hakkındaki görüşlerini, projenin bölgeye etkilerini tespit etmek ve halkın katılımı toplantısında sunmak amacıyla anket uygulaması yapılmıştır. 20 sorudan oluşan anket çalışması, Güzelpınar Mahallesi ve tesise en yakın duyarlı yapıların bulunduğu Kaplanlar Mahallesinde gerçekleştirilmiştir.

Anket 8 kadın, 22 erkek olmak üzere toplam 30 kişiye uygulanmış olup, ankete katılanların yaş grupları dağılımı şu şekildedir. 2 kişi 15-30 yaş arası, 4 kişi 30-40 yaş arası, 6 kişi 40-50 yaş arası, 7 kişi 50-60 yaş arası, 5 kişi 60-70 yaş arası, 6 kişi 70 yaş ve üstü.

Anket çalışması neticesinde bölgede yaşayan halkın görüşleri ve değerlendirmelerimiz takip eden maddeler şeklinde olmuştur.

- Ankete katılanların hiçbirinin "ÇED-Çevresel Etki Değerlendirmesi" konusunda bilgi sahibi olmadığı tespit edilmiştir.
- Tesisin varlığından, faaliyetlerinden ve konumundan katılımcıların büyük çoğunluğunun haberdar olduğu tespit edilmiştir.
- Ankete katılan katılımcıların, taş ocağının faaliyetlerinin çevresel etkileri konusunda halkın görüş ve önerilerini almak için "halkın katılım toplantısı" yapılacağından bilgisi olmadığı tespit edilmiştir.

- Taş ocağının şimdiye kadar bölgeye ekonomik katkısı olmamıştır.
- Tesiste bölgede ikamet eden çalışan bulunmamaktadır.
- Halkın genel görüşü tesisin şu anki çalışma kapasitesinde mahallelerinde gürültü problemi yaşanmadığı şeklinde olmuştur.
- Ankete katılanların %60'ı, özellikle tozdan kaynaklı, ağaçların ve tarla ürünlerinin zarar göreceği, kalkan tozun sebze yapraklarına yapışarak ürünleri kurutacağına dair olumsuz görüşlerini bildirmiştir.
- Tesisin elektriği kendi mahallelerinden çekmesinden dolayı özellikle kış aylarında sürekli elektrik kesintileri yaşandığı ve bunun hayvancılıkla uğraşanlar için (elektronik süt sağımı) sorun teşkil ettiği vurgulanmıştır.
- Katılımcıların %57'si tesisin kapasitesinin ve alanının genişlemesinin bölgeye olumsuz etkisinin olacağını düşünürken, %30'u bu durumun çevreye olumlu veya olumsuz etkisi olup olmaması konusunda bilgi sahibi olmadığını beyan etmiştir.
- Katılımcılar, kapasitenin artmasıyla beraber toz emisyonlarının fazla olacağı, tozun ürünlerine zarar vereceği, patlatma sonucu ormanların tahrip edileceği ve yaban hayvanların bölgeyi terk etmek zorunda kalacağı gibi endişeler taşıdığını belirtmiştir.

- Kapasite ve alan artışının olumlu etkisinin, ülke ekonomisine katkı sağlayacağı ve arttırılacak işçi sayısı ile mahallede ikamet eden gençlere iş imkanı sağlayabileceği yönünde olmuştur.
- Ayrıca yapılan faaliyetler sonucunda bölgede tekrardan ağaçlandırma yapılacağına inanılmaması ve bölgede çalışan kamyonların yolları bozduğu yönünde bildirimler de yapılmıştır.

HALKIN KATILIM TOPLANTISI ve TESPİTLERİN SUNULMASI

3 Ağustos 2017 tarihinde Güzelpınar Mahallesi kahvesinde yapılan toplantıya yerel halktan önemli sayıda katılım oldu. Denizli Çevre ve Şehircilik İl Müdür Yardımcısı Murat Vardar ve ekibinin organizasyonunda yapılan toplantıya Bakanlık Ankara temsilcisi, proje sahibi firma temsilcileri ve diğer kamu kurumu temsilcileri iştirak etti. Toplantıya DOÇEV, Pamukkale Üniversitesi ve Çevre Mühendisleri Odası Denizli Temsilciliği olarak 5 kişi ile katılım sağlandı.

Proje sahibi firma temsilcisinin bilgilendirmesi sonrası mahalle halkı, taş ocağı tesisi ve kapasite artışı konusundaki görüş, endişe ve taleplerini dile getirdi.

Proje ekibi adına DOÇEV tarafından anket verilerinden elde edilen tespitler hakkında bilgi verilerek, yerel halkın tesisin kapasite artışı sonrası oluşabilecek emisyonların tarım ürünlerine zarar vereceği konusunda endişeli olduğu iletildi.

Ayrıca proje tanıtım dosyasındaki bazı bilgi ve verilerin kendi içinde tutarsız olduğu örneklerle açıklanarak, tespit ve sorular aktarıldı. Bunlar;

- 14. Sayfa: Proje kapasitesi bilgileri farklı. *"Metindeki 700 metreküp/saat verisindeki birim değeri metreküp iken hemen altındaki tabloda birim değer ton olarak"* yer almaktadır.

- 14. Sayfa: *"Kırma eleme tesisine sadece eklemeler yapılacağı, ilave kırma eleme tesisi düşünülmediği"* belirtiliyor. Üretim kapasitesi 3, proje alanı

4 kat artarken, kırma eleme tesisi kapasitesi yaklaşık 8 kat artıyor. Tesisin kapasite raporu 395.000 ton. Aynı tesisin kapasitesini, ilave kırma eleme tesisi yapmadan eklemelerle 8 kat artırmak mümkün mü?

- 16. Sayfa: *"Bölgedeki inşaat ve altyapı çalışmalarının (karayolu, demiryolu vb.) büyük kapasitelerde hammaddeye ihtiyaç duyması ve mevcut kapasitenin yeterli olmaması nedeniyle ocak üretim miktarının artırılması ve genişlemeye gidilmesi zorunlu olmuştur."* denilerek, kapasite artış gerekçesi bölgedeki yatırımların ihtiyaçlarına dayandırılıyor. Halkın katılım toplantısında alan genişletmesinin nedeni sorusuna, tesis yetkilisi *"Var olan proje sahasının çok zor bir alan olduğu, çalışmanın var olan ortamda sürdürülmesinin çok maliyetli olduğu, kamyonların manevrası için daha geniş alana ihtiyaç duyulduğu, bu nedenle alan genişletmesinin öngörüldüğü"* bilgisini vermiştir. Bu bilgi proje tanıtım dosyasında yer almamaktadır.

- 22. Sayfa: İstihdam konusunda *"Proje kapsamında hali hazırda taş ocağı ve*

tesislerde toplam 15 personel istihdam edilmekte olup, kapasite artışı sonrası ise toplam 45 personelin istihdam edilmesi planlanmaktadır. Projenin hayata geçmesi ile birlikte yakın çevredeki yerleşim yerlerine doğrudan veya dolaylı yönden ek mali kaynak sağlanacaktır.” denilmektedir. Çalıştırılacak personelin vasıfları nelerdir? Yerel halktan bu vasıflarda kişi olmaz ise planınız nedir?

- 23. Sayfa: Sahadaki flora ve fauna hakkında *"Flora vejetasyonu ortadan kalkmış, yeni alanda da kalkacağı, faunanın alanı terk edeceği."* bilgisi verilmekte olup, *"Alınacak önlemlerin ÇED-Çevresel Etki Değerlendirmesi raporunda ayrıntılı olarak değinilecek."* diyor. Bunlar Nedir?

- 25. Sayfa: *"Kuru derelerin doğal halleri korunacak."* açıklaması yer almakta. Sahada yapılan incelemede kuru dere yatağında bulunan üretim artıkları için, tesisdeki görevli personel, *"Alanın dar olması nedeniyle üretim artıklarının kuru dereye kayabildiği"* bilgisini verdi. Fiili durum bu iken kuru derenin doğal halini nasıl sağlayacaksınız?

- 29. Sayfa: Bölgedeki ağaçlar ve bozulan arazi için *"Çalışma alanındaki orman arazileri için rehabilitasyon planı hazırlanarak ÇED-Çevresel Etki*

Değerlendirmesi raporunda verilecektir.” öngörüsü açıklanmış. Var olan tesis için böyle bir plan var mı? Varsa, bu rehabilitasyon planı nedir?

- 41. Sayfa: Toz için alınacak önlem maddesi ile açıklanan madde yanlış. *“Toz emisyonlarının çevre üzerine etkileri ve alınacak önlemler Bölüm III.c.7.'de değerlendirilmiştir.”* diyor. Dosyanın III.c.7. maddesi ise *“Ömrünü tamamlamış lastikler”* hakkında bilgi veriyor.

- 46. Sayfa: Su miktarı hesaplaması farklı. Ton metreküp karışıklığı bulunmakta. Dosyada *“bir ton ürün için 0,5 kg suya gereksinim olduğu”* yer alırken, tesisteki görevli personel *“bir ton için bir litre su kullanılıyor”* bilgisini vermişti.

**GÜZELPINAR KALKER OCAĞI KAPASİTE ARTIŞI ve
SAHA GENİŞLETMESİ PROJESİNİN
HALKIN KATILIM TOPLANTISI VE ÇEVRESEL ETKİ
DEĞERLENDİRME RAPORU**

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA İÇİN AKTİF SİVİL TOPLUM

Avrupa Birliği tarafından desteklenen "Aktif Sivil Toplum" projesi kapsamında hazırlanmıştır. Proje için destek sağlayan kurumlar: DOÇEV, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Avrupa Birliği Yatırım Operasyonu.

Avrupa Birliği Yatırım Operasyonu tarafından desteklenmektedir.

www.docdev.org.tr

Sümer Mah. Çal Cad. No: 78 Merkezefendi / DENİZLİ
Tel: 0.258.265 11 11 Faks: 0.258.265 63 69
E-Posta: docev@docev.org.tr www.docev.org.tr